

10 Інформаційне забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств

Тетяна Шишо , Ірина Тюха

Національний університет харчових технологій

Вступ : На даний час серед інформаційних систем, які використовуються для вирішення різноманітних бізнес-задач, основні позиції займають інформаційні системи в менеджменті та експертні системи. Оскільки технології розвиваються досить стрімко, в останній час відбувається швидке їх впровадження в систему управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, адже це дозволяє значно зекономити час, забезпечує різні форми контролю та управління і має певні економічні переваги.

Матеріали і методи: У дослідженні були використані наукові досягнення українських економістів (Т. А. Писаревської , О. В. Городнього, Смирнкової В. В., Шляги О. В.)

Результати : Досить актуальною є проблема виявлення перспективних напрямків розвитку інформаційних систем в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, оскільки нерідко менеджерам у даній сфері доводиться приймати управлінські рішення в умовах різного ступеня невизначеності. В такому випадку, використання досягнень інформаційних технологій дає змогу змоделювати результати прийнятих менеджером управлінських рішень та вибрати найбільш оптимальне. У цьому полягає одна з головних переваг інформаційних технологій над методом спроб і помилок якщо річ йде про управління лише на основі досвіду.

Перспективними напрямками в розвитку інформаційних систем та технологій, які допомагають працівникам у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства ефективно виконувати їхню повинні створюватися на основі інтерактивної (діалогової) технології спілкування і вимагати скрупульозних досліджень при впровадженні. Вони повинні передбачати можливість адаптації до конкретних вимог користувача та подальшого нарощування за рахунок введення додаткових робіт, є підвищення їх функціональних можливостей. Новітні інформаційні системи функцій. І звісно повинні бути придатними для тривалого використання . [2].

Зважаючи на те, що використання інформаційних технологій, які стрімко розвиваються та оновлюються, підвищує ефективність діяльності менеджера у сфері ЗЕД, необхідно розробити якісно новий підхід до системної організації та здійснення підготовки фахівців з управління.

До інформаційних систем нового покоління належать системи підтримки прийняття рішень та інформаційні системи, побудовані на штучному інтелекті. [1]. Це інтерактивні комп'ютерні системи, які призначені для підтримки різних видів діяльності при прийнятті рішень. Дана система має безліч переваг і застосовується в усіх сферах управлінської діяльності підприємства, в тому числі і в його зовнішньоекономічній діяльності. Такі системи надають менеджеру допомогу у процесі прийняття рішень і забезпечують підтримку у всьому діапазоні контекстів задач. Вони підтримують і посилюють міркування та оцінку менеджера. Системи підтримки прийняття рішень виконують інтеграцію моделей і аналітичних методів із стандартним доступом до даних і вибіркою з них. Для надання допомоги при прийнятті рішень активується одна або декілька моделей. Вміст їх охоплює історію

поточних і попередніх операцій, а також інформацію зовнішнього характеру та інформацію про середовище. Ці системи прості в роботі та побудовані за принципом інтерактивного рішення задач.

Висновки: До експертних систем можна віднести програмні засоби, що використовують експертні знання для забезпечення високоефективного рішення неформалізованих задач у вузькій предметній області. Експертні системи також використовуються в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю. Їх можна використовувати в прогнозуванні, плануванні, контролі, управлінні та навчанні. Наприклад, експертні системи вже застосовуються в банківській справі, а саме в програмах аналізу інвестиційних проектів, стану валютного, грошового та фондового ринку, кредитоспроможності чи фінансового стану підприємств і банків.

Загалом, у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності за умов посилення жорсткості конкурентної боротьби на світових ринках роль інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств значно зростає. А отже зростає значення розвитку інформаційних систем, їх вдосконалення та впровадження в діяльність менеджерів у сфері ЗЕД, що є невід'ємною складовою успішності підприємства.

Література

1. Одолюк І. В. Технологічна структура промисловості України і реалії та перспективи розвитку / І. В. Одолюк. – К.: НАН України, 2009. – 304 с.

2. Писаревська Т. А. Інформаційні системи в управлінні персоналом та економіки праці: навч.-метод. посіб. / Т. А. Писаревська, О. В. Городній. – К.: КНЕУ, 2011. – 284 с.

3. Смирнова В. В. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / В. В. Смирнова – Луганськ, 2006. – 19 с.

4. Шляга О. В. Інформаційне забезпечення системи управління машинобудівних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / О. В. Шляга. – Запоріжжя, 2007. – 14 с.